

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE
PRETUTINDENI

UNIVERSITATEA UMANISTĂ DE STAT
DIN ISMAIL

CENTRUL DE INFORMARE AL ROMÂNIEI DIN ISMAIL

Poeți sud - basarabeni. Omagiu Limbii Române

PROIECT FINANȚAT DE MINISTERUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

BENEFICIARUL PROIECTULUI
UNIVERSITATEA UMANISTĂ DE STAT
DIN ISMAIL

ISMAIL 2018

ION BĂCU

Poet din satul Plavni/Barta, raionul Reni. Prezent în mai multe culegeri colective ale poezilor din Ucraina și România. Autor al culegerii de versuri "Toți mă cred tânăr. Toreador", al cărei manuscris a fost premiat la Galați, la Ediția din anul 2000 a Festivalului Național de Poezie "Grigore Hagiu".

PREA.....

Limbii Române

prea multe cuvinte orfane s-au adunat
la bustul limbii române
prea multe tăceri înfiate au rămas de ocară
prea e amurg în zarea frunzelor de nuc
prea reânvie dorința după albastrul cerului
prea mă întorc dinadins în formă de ploaie
zorit de amarul din jug
la bustul limbii române
vin și eu obosit îngândurat epuizat
e remediu prescris de Luceafăr
îndemn fruzele și dorul la pustiu încăpușat
prea puțin e verde pe colinele limbii române
prea ciripesc durerile pe timp de poem
prea mă sfârșesc când noaptea numai vrea întuneric
prea îmi gonesc dorința de acasa
o vreau liberă ascetă-n păduri
decât să slujească docil
gândului interzis

Poeti sud-basarabeni.
Omagiu Limbii Române

"Poeți sud-basarabeni. Omagiu Limbii Române" este o retrospectiva sumara a poeziilor din creația poezilor contemporani din Basarabia istorica, dedicate Zilei Limbii Române. Ele apar în cadrul proiectului: "Organizarea și funcționarea Centrului de informare al României din Ismail", proiect finanțat de Ministerul pentru Românii de Pretutindeni.

Un popor fără limbă, fără cultură, fără poezie nu poate exista. Pământurile Basarabiei istorice au dat literaturii române nenumărate talente, care au sris și scriu în limba română, i-au purtat cinste și au promovat-o cum au putut.

Așa a fost cu decenii și secole în urma, așa este și acum.

Vă propunem cateva file de poezie română contemporană din Basarabia istorică, aparținând unor autori din raioanele Reni și Ismail (regiunea Odesa). Toți-- oameni cu har, cu suflet mare. Din păcate, unii dintre ei nu mai sunt printre noi. Au rămas, să ne vorbească în locul lor, poeziile pe care le-au scris.

Să ni-i aducem aminte...

Centrul de Informare al României din Ismail
Natalia Ursu, coordonator proiect.
Vadim Bacinschi, selectarea textelor.

ANATOL MANOLE

Poet popular, originar din satul Camâșovca/Hagi-Curda, raionul Ismail, autor al culegerii de versuri "Grădina mamei" (Editura "StudIS, Iași, 2014).

LEGENDA NEAMULUI

Spune-mi tu, iubite neam,
Neam frumos, basarabean,
Ca să-ți ducem fiecare
Vorba-n veacuri viitoare.
O vom duce pân-la mare--
Domn ne-a fost Ștefan cel Mare.
Am o limbă ca o zână,
E a mea și e română.
Și se trage-- fir de in--
De pe la Miron Costin,
Și-i călită pe ilau
Încă de Bogdan Hașdeu,
De răsună azi pământul--
Cântă cântece și vântul,
C-a trăit pe acest plai
Eminescu, fiu Mihai.
Pe pământul meu natal
A trăit și Decebal,
Iar mai sus de un liman
Trece Valul lui Trăian.
Român sunt și moldovean
Și iubesc al nostru neam.
Chiar de-am fost bătuti de hoarde,
Neamul nostru n-are moarte

VADIM BACINSCHI

Jurnalist și scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova. Laureat al Premiului Forumului Internațional al Jurnaliștilor Români (2014) și al Premiului Festivalului de Poezie "Ion Vatamanu sau Dimineața Mărului", Chișinău, 2015.

CRONICARI

(Valeriu Cojocaru, din Satu Nou, Reni; Tudor Iordachescu, din Hagi Curda, Ismail; Afanasie Stiuca, din Babele, Ismail; Ilie Malachi, din Dumitresti, Chilia; Vasile Burlacu, din Chitai, Chilia; Mihail Ciumacov, din Cetatea Alba; Leonid Gujev, din Taslac, Arciz... Iata doar cateva nume de sud-basarabeni, care au asternut pe hartie, in limba romana, crampeie din istoria localitatilor dumnealor).

Unde sunte, harnici cronicari? Până când mai sacapără luceferi
Ne apune veacul, obosit... Dincolo de-al zilelor hotar,
Pe la zile mici, la zile mari, Mai ramânem... abătuți, dar teferi
Ne mirăm ca înca n-am murit. Și ne pare foarte bine... Doar,

Cerul ne mai daruie lumini, Pe la zile mici, la zile mari,
Ne mai țin salcâmi cu defoc, Ne miram ca încă n-am murit...
Am lăsat prea multe prin străini- Unde sunteți, harnici cronicari?
Și pământ și suflet și noroc. A apus și veacul, obosit...

Am lăsat ce nu e de lăsat (Din cartea "Cântece pentru
Și uitam ce nu s-ar cuveni. Basarabia", Oradea, 2001)
Nu mai scriem simplu și mășcat,
Să ne poata secolii citi.

Scriem versuri albe, la moment,
Inspirați de ultimile știri,
Și ne este scrisul transparent--
Un noian nostim de amintiri.

Dar, trecând al vremilor nimic,
Negreșit, oricum va trebui
Să lăsăm urmașilor unic
Nu pentru un an, nici pentr-o zi.

VLADIMIR CARACIOBANU

Poet popular, originar din Novoseliscoe/Satu Nou, raionul Reni. A apărut, editorial, în culegerea colectivă "Ieșire din Anonimat"—poezi din sudul Basarabiei (Editura "ADRIANSO", Ramnicu Valcea, 2000)

DRUMURILE

Drumurile calcă peste zare,
Ori zburând ca vântul, ori la pas,
Cât îi lumea, umblă, călătoare,
Nu stau nicio clipă la popas.

Când se-ascunde luna după nor,
Oboseala, parcă, le apucă,
Dar și-atunci zăresc un călător
Și din nou, cu el, se pun pe ducă.

Uite-le! Pe vremuri bune, rele,
Îl petrec ca ingerii pe om.
Ele sunt ca gandurile mele--
Nu au nici astâmpăr și nici somn.

VALERIU COJOCARU

Istoric, etnograf, originar din Novoseliscoe/Satu Nou, raionul Reni. Autor al mai multor studii și miniaturi în proza despre trecutul istoric și prezentul Basarabiei istorice.

AM SĂ LATRU

Nu-mi pot părăsi Basarabia scumpă. N-am nici voie. Chiar dacă mi-ar propune tot aurul lumii-- nu mă duc de aici. Nu-mi dau voie nici păcatele. Mă țin legat chiar patimile pământului acesta. Am să le trăiesc împreună cu el.

Nu-mi pot lepăda mormintele străbunilor și limba lor. Limba lor, care mai e vie, dar e trasă să moară.

Rămân aici. Rămân aici fidel, ca un câine la casa stăpânului. Am de ce să latru.

(Din cartea "Cealaltă viață a lui Valeriu Cojocaru", "InfoArt Media", Sibiu, 2012).

VICTOR CAPSAMUN

Poet popular, originar din Novoseliscoe/Satu Nou, raionul Reni. Autor al culegerii de versuri "Neliniști" (Editura "Zelena Bucovina", Herta, 2008).

GENEALOGIE

M-am născut basarabean,
Cu familie turcească,
Cu pașaport ucrainean,
Vorbind limba românească.
Turc era bunicul meu,
Bulgăroaic-o fi fost buna,
Iar părinții mei și eu
Toți vorbeam limba română.
Azi, când sunt și eu părinte,
Vreau copiii să-mi vorbească
Și să plângă și să cânte
Tot în limba românească.

UNIȚI-VĂ, ROMÂNI...

Uniți-vă, români,
Din toată Ucraina!
Fiți peste plai stăpâni,
Fiți oameni totdeauna!
Uniți-vă, români,
Ca surori, ca frați
Și graiul din străbuni
Nici când să nu-l uitați.
Faceți din orice sat
O gură de rai,
Unde să fie cântat
Versul lui Mihai.
Fiindc-aveți un sânge
De la Ștefan cel Mare--
A curs mereu și curge
În voi, în fiecare...
Uniți-vă, români,
La nevoi cu toți
Și graiul din străbuni
Dați-l la nepoți.

EUFROSINIA COJOCARU

Învățătoare la clasele primare la școala din satul Plavni/Barta, raionul Reni. Autoare a cărților de versuri "Exod" (Oradea, 2006), "Curcubeu" (Bolgrad, 2016) și de proză pentru copii "Legendele Dunarii și alte povești" (Galați, 2012) și "Fântâna cu ingeraș" (Cernăuți, 2005).

CE--AR FI?

De-am măsura în cîntec, desen și poezie
Toți pașii vieții noastre de-aici, de pe pămînt,
De-am face ca colindul din trează insomnie,
Să ne răzbată-n suflet sub formă de triumf.

În verva rugăciunii de-am pune toți valoare
Și-am lăuda pe Domnul de totul ce ne-a dat,
De-am stăvili mîndria cu propria sudoare
Și am privi spre ceruri cu capul aplecat,

De-am crede-n bunătate și-am face numai bine,
De-am trece toți greșiții prin prizma de iertări—
S-ar dezgheța ghețarii și de pe pocăință
S-ar revărsa o apă și mir pe labirint.

Vor fi atunci toate și pure, și blajine,
Nu ne-om lovi de lacrimi, nu ne-om răni-n cuvînt,
Am înțelege pașnic, așa cum se cuvine
Ce mare-i rolul vieții și artei pe pămînt.

Apreciind întruna la justa lor valoare,
Oricare melodie, baladă sau desen,
L-om proslăvi pe geniu, ce-ncearcă cu candoare
Să-nscrie-n veșnicie un fir de dor etern.

SCRISOAREA I

Ce-ar spune Dragoș, Ștefan și Mihai,
Dacă ar ști că-n Țara ce-au lăsat,
Vorbind cu toții un acelaș grai,
Ceva se-ntîmplă că ne-au dezbinat.

Hotare noi se-nșiră prin cîmpii
Și hărțile uimite se întrebă
De nu sînt, oare, vămile stafii?
De ce în jurul lor nu crește iarbă?

Căci, oameni, noi, cu osul de Carpați,
Cu sîngele de Dunăre albastră,
Ne deplasăm la rude și la frați
Cu pașapoarte... chiar prin Țara noastră.
Ne pun pecete cine vor și pot,
Spun că sîntem de altă națiune—
Degeaba ne bîrfesc și ne socot
A fi român nu poate fi rușine.

Adînci ni-s rădăcinile, frumoase,
O limbă dulce avem și-un Dumnezeu!
Să ne numim STĂPÎNI la noi acasă
Șă fim STĂPÎNI oricît ar fi de greu.

DATORIE

Cresc mușchi și licheni pe cunvîntul rostit
Și limba oftează c-o doare,
Cînd unul din noi o vorbă-a știrbit,
Iar altul înjură de zare.

Cînd vin agronomi s-o numeasă cum vor,
Doar capul aplecăm și-i rușine—
De limbă sîntem cu toții datori
Și celor plecați, și cui vine.

Azi bruma se lasă pe țară potop,
Bat clopote fără-ncetare,
Să spunem cuvinte la timp și la loc